

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère

Mogvntiæ, 1617

Cap. 34. De validitate sponsaliorum,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78332)

QVINTVM, Parochum ubi nullum impedimentum reperitur, debere volentes contrahere, matrimonio coniungere in facie Ecclesie. Istud habetur ex Concil. Trident. in saepe citato cap. 1. illis verbis: Si nullum legitimum opponatur impedimentum, ad celebrationem matrimonij in facie Ecclesie procedatur.

242. Aduerte autem quod aliis citatis lib. 3. disput. 15. num. 20. monet Sanchez, vt matrimonium dicatur celebrari in facie Ecclesie, non esse opus vt in ipsa materiali Ecclesia, vel in eiusdem limine celebretur: sed sufficere vt coram aliqua fidelium multitudine, qua tanquam quaedam Catholicorum congregatio, censeretur Ecclesia, iuxta cap. Ecclesia, De consecrat. dist. 1. & cap. Relatum 2. De testam. §. 2. Imo vero ex Concil. Trident. in eodem cap. 1. matrimonium satis dicitur contractum in facie Ecclesie, si coram Parocho & duobus saltem testibus, ac praemissis denuntiationibus ineatur. Meminisse vero debet Parochus ibidem praecipui, vt ipse librum habeat, & in eo scribat coniugum & testium nomina, atque tempus contracti matrimonij. Quod quidem praecipuum, vt Sanchez habet in seq. num. 22. quia tendit ad finem vitandae litis, & vt Ecclesie cõster de matrimonio, obligat sub peccato mortali, tanquam datum de re notabilis momenti. Addit ad idem pariter teneri eum, qui ex privilegio aut licentia seu commissione, fungitur Parochi munere.

VLTIMVM EST, quod Sanchez tractat in sequenti disput. 16. Parochum cognoscentem impedimentum ex sacramentali tantum confessione, teneri quidem in confessione monere de futuro peccato, volentem cum eo contrahere, non tamen perenti vt in facie Ecclesie coniungatur, suam operam negare. Quod confirmatur ex doctrina de sacramentali secreto inuolabiliter seruando: quam perfectum sumus ex instituto in toto praeced. lib. 3.

TITVLVS POSTERIOR.

De sponsalibus.

DE sponsalibus agitur in iure canonico 27. quaest. 7. & in Decretalibus titulo De sponsalibus & titulo De desponsatione impuberum. Dicta sunt autem sponsalia a spondendo, quia vt *Conarr. initio Epitomes quarti Decretal. & Sanchez lib. 1. De matrimonio disput. 1. initio*, referunt ab Alciato notatum: mos erat antiquis, vt puella nuptura, viro sponderetur seu promitteretur a patre, vel tutore, vel amicis. Sumuntur vero tripliciter sponsalia vt iidem authores consequenter notant: primo pro muneribus quae a sponso dabantur sponsae. Sic libro 1. Regum cap. 18. dicitur: Non habet rex sponsalia necesse, id est, non eget muneribus quae filiae a genero suo dentur. Secundo, pro matrimonio rato non consummato: & dicuntur sponsalia de praesenti. Sic vt iidem notant, 27. quaest. 2. cap. Coniuges, & cap. Qui desponsatam, & cap. Tertio loco, De praesumpt. & cap. 2. & ultimo De sponsa duorum; sponsa appellatur, quae nupta alteri per verba de praesenti non est ab eo carnaliter cognita. Sic etiam Math. 1. dicitur B. Maria mater Iesus desponsata Ioseph. Tertio, sumuntur sponsalia pro promissione matrimonij futuri: in qua acceptione, quae communior est, hic agimus de sponsalibus: quorum considerabimus 1. validitatem, 2. obligationem, 3. dissolutionem.

CAPVT XXXIV.

De validitate sponsalium.

SVMMARIVM.

- 243 Quid sint sponsalia, & quot modis contrahi possint.
244 Ad sponsalium validitatem requiritur tam repromissio, quam promissio externo signo declarata.
245 Solutio obiectionis in contrarium.
246 Sponsalia ad validitatem, requirunt acceptationem promissio-

nis, & si alem deliberationem qualis requiritur ad peccatum mortale.

- 247 Ad eandem validitatem requiritur vt qui sponsalia contrahunt sint habiles ad matrimonium inendum.
248 Exceptio de inhabilitate ob impedimentum etatis.
249 Alia exceptio de inhabilitate ob impedimentum absentiae Parochi aut testium: & quod matrimonium, quod iuxta decretum Concilii Trident. in validum est, ne quidem tanquam sponsalia valeat.

SPONSALIA ex cap. Nostrates, 30. quaest. 5. & ex lege 1. ff. De sponsalibus, sunt promissio futuri matrimonij: contractaque possunt quatuor modis. Primo, per promissionem, tum nudam seu nõ habentem adiunctum aliud vinculum, quale est iuramenti: tum absolutam seu factam sine vlla conditione. Secundo, per promissionem nudam quidem sed conditionalem, vt accipiam te si pater meus voluerit. Tertio, per promissionem absolutam quidem sed vestitam, id est, habentem adiunctum iuramentum, vel fideiussionem, vel traditionem annuli, vel traditionem quorundam munusculorum quae vocantur archae sponsalitia & amittuntur ab eo qui sine causa recedit a matrimonio. De quibus latissime Sanchez lib. 1. disput. 35. & tribus sequentibus, itemque lib. 6. disput. 18. & pluribus sequentibus. Postremo fiunt sponsalia quando contrahitur matrimonium per verba de praesenti inter impuberes, vel inter vnum puberem & alterum impuberem: nam tale matrimonium quamuis non sit verum ob etatis defectum: efficit tamen sponsalia valida ex cap. fin. De despons. impub. tam Extra, quam in 6.

PORRO obligent validaque sint, & firma sponsalia: atque adeo sufficiant ad constituendum impedimentum publicae honestatis, de quo egimus in praecedenti cap. 18. requirunt primo, praeter internam promissionem, volunt aliud signum eiusdem externum: siue illud sit verbum, siue aliud aequiualens: in quo differunt a voto, cui cum illis commune est promissionem esse. Et ratio differentiae est, quod votum fiat Deo qui intuetur cor. 1. Regum 16. sponsalia autem contrahuntur inter homines, qui vident ea quae patent, vt ibidem dicitur. Vnde fit vt requirant verba aut alia signa externa, quibus vnus alteri, per modum connaturalium se obliget. Pro cuius rei pleniori intelligentia videri possunt quae docet Sanchez in citato lib. 1. disput. 3. vt & in sequenti 4. pro intelligentia obligationis voti, quo quis Deo promittit se certam aliquam foeminam ducturum in vxorem. Quae vero de praedictis verbis hic dicenda viderentur, iam tradita sunt in praecedenti cap. 6.

Secundo, sponsalia requirunt vt praedicta promissio sit mutua: quia cum sponsalia sint praeterea matrimonio, quod vniuersumque contrahentis vinculum desiderat: ea quoque necessario requirunt promissionem mutuan, quae sit vtriusque vinculum. Vnde cum promissioni vnus de contrahendo matrimonio non adiungitur repromissio alterius, quam saltem facta signa aliqua exterius indicent, qualia sunt ea quae in praecedenti num. 17. attigimus, sed tantum acceptatur promissio, dicendo v. g. Placet, vel accepto, vel gratias ago de tanto beneficio, non contrahuntur sponsalia. Quod Sanchez in sequenti disput. 5. ex eo confirmat: quod cum acceptans promissionem, possit illam acceptare ea tantum ratione, quae est in sui fauorem: nimirum prout promittens se illi per eam obligat: neque libertatem admittit non repromittendi: dicendum non est, si aliud mutuae obligationis signum non interueniat, talem acceptationem esse repromissionem & obligare: imo potius acceptantem manere in libertatis suae possessione.

Si obiectiones sicut matrimonium claudicare nequit, sed vel ex vtraque, vel ex neutra parte esse validum: ita & sponsalia. Respondet Sanchez in eadem disput. num. 6. sponsalia vt sponsalia non posse claudicare, sicut nec matrimonium: posse autem quatenus sunt promissio quae potest esse sine repromissione, ac tantum acceptari in quantum obligat solum promittentem. Quod potest tunc solum contingere cum promissio gratis fit & liberaliter. Nam si non fiat gratis, sed respectu solummodo, & per modum contractus, necessaria est alterius repromissio: dumque ea non

accef-

accesserit, prior promissio non est efficax ad obligandum promittentem: sed is libere utaque conscientia potest à fide præstita recedere. Ratio est: quia dum contractus nondum est perfectus, liberum est ab eo recedere, tanquam nondum obligatorio. At non est perfectus ante mutuum contrahentium consensum se obligandi: sine quo non est vitro citroque obligatorius, prout spectat ad illius naturam. De quare Sanchez in eadem disput. nu. 14. Consequenter in num. 16. annotans, quando quis censetur gratis, & quando per modum contractus promittere, pendere ex illius intentione: de qua si alias non constet, eam esse deprehendam ex coniecturis: vt si de matrimonio inter ipsos contrahendo antea tractabatur, satis apparet promissionem non esse gratuitam: sin autem de contrahendo sermo nullatenus fuerit, sed promissio appareat facta ob aliquod beneficium acceptum, apparebit cõsequenter promissionem esse gratis factam, non autem per modum contractus. In dubio vero iuxta sponsaliorum naturam, que est vt sint contractus mutui, prædictus censetur respectiue promittere: & ideo resiliere posse, altero non repromittente.

246. Tertio, sponsalia, vt firma sint ac valida, requirunt vt promissio acceptata sit ab eo cui fit. Cum enim, vt ante dictum est, requirant repromissionem, multo magis requirant acceptationem, nec sufficit esse promissionem simplicem. Difficultas est autem an cum promissio futuri matrimonij fuerit tantum simplex, renouari possit quam diu ab eo cui facta fuit acceptata non est siue per se, siue per alium. Eam latissime Sanchez tractat in eodem lib. 1. disput. 6. & 7. Quem videre poterit qui vult: nobis enim sufficere posse videtur generalis doctrina de promissione, quã tradidimus in præcedenti lib. 25. cap. 6. cuius applicationem ad illam ipsam difficultatem facere, est facile.

Quarto, sponsalia requirunt deliberationem, quali exigitur & sufficit in materia culpæ lethalis: vt consensu sin eam sit peccatum mortale, nam sponsalia suapte natura obligant sub peccato mortali, vt docebitur in sequenti cap. 35. ideoque ex natura sua requirunt deliberationem ad peccatum: mortale requisitam. Id quod Sanchez late tractat in sequen. disput. 8.

247. Quinto, sponsalia requirunt, vt persone inter quas contrahuntur sint habiles ad matrimonium. Namque sponsalia sunt promissio futuri matrimonij: & ideo ad matrimonium inhabiles, sunt & ad sponsalia. Pro quo facit regula 39. iuris in 6. Cum quid prohibetur, prohibentur omnia quæ sequuntur ex illo. Facit item lex Oratio ff. De sponsalibus. Obseruandum est autem primo, quod ex Sorio & Nauar. Sanchez habet in eodem lib. 1. disput. 15. num. 2. impedimentum matrimonij quamuis non dirimat ipsum, sed solum impediatur licite contrahi, si sponsalia præcedat, reddere ea inualida: quia promissio rei illicitæ nequit obligare: neque in malis promissis expedit fidem seruare, vt habet 69. regula iuris in 6. Potest tamen fieri promissio futuri matrimonij sub conditione si impedimentum auferatur, aut fieri pro eo tempore quo sublatum fuerit impedimentum existens temporaneum. Prioris horum exemplum est, cum quis hæreticæ promittit nuptias si ad fidem Catholicam reuertatur. Posterioris vero, cum quis castitatem ad tempus vouit, & promittit matrimonium post illud tempus inire. Non essent eiusdem sponsalia valida, si promitteret matrimonium inire, animo illud consummandi eo ipso tempore quo ad castitatem teneretur: quia promissio esset rei illicitæ. Sanchez ibidem pro hac doctrina aliquot auctores citat.

De sponsalibus impuberum obseruanda.

247. Obseruandum est secundo, duo esse impedimenta, quæ quamuis dirimant matrimonium, non efficiant tamen sponsalia inualida. Prius est impedimentum ætatis: licet enim matrimonium nequeat valide contrahi ante annos pubertatis, vt habitum est in præced. cap. 22. possunt tamen esse sponsalia post septennium, ex cap. Literas, & cap. Accessit, & cap. Ad dissolendum De de sponsal. impub. & cap. vnicò, cod. tit. in 6. De qua re Sanchez agens in cod. lib. 1. disput. 16. sequentia notat aliis auctoribus citatis.

Primum est: illius differentie inter matrimonium & sponsalia hanc esse rationem, quod ad sponsalia sufficiat vsus rationis, & ad matrimonium, requiratur præterea potestas generandi quæ longe tardius aduenit.

Secundum est: si vterque aut alter septennis, nondum adeptus sit vsuum rationis, sponsalia esse nulla: quia debent esse libera: & libertas requirit vsuum rationis.

Tertium est: si vel vnus dies ad septennium deficiat in contrahente sponsalia, ea esse nulla: quia septennium non diceretur (sicut pari ratione professio censeretur nulla, si vel vnus dies deficiat ex 16. annis ad eam requisitis) ideoque ea expresse vel saltem tacite debent ratificari vt valida sint. Quæ tacita ratificatio præsumitur ex cohabitatione in eadem domo, aut ex verbis vel factis v. g. osculis, quibus post septennium ostendunt voluntatem seu consensum in futuram matrimonium in ipsis esse. Quo consensu deficiente, quantumcumque ex talibus signis sponsalia in foro externo præsumantur: in foro tamen conscientie, nulla esse iudicari debent: vt cum exhibente, talia signa nullam habent notitiam sponsaliorum quæ ante septennium contraxerant: sic enim in illa consentire nequeunt, quando quidem nihil possumus velle nisi cognitum. Item cum nesciunt celebrata tunc temporis sponsalia, fuisse nulla. Nam licet per errorem putent esse valida, ideoque in illa consentiant, nihil agunt: quia error tollit consensum ex lege. Si per errorem ff. de iurisdic. omnium Iudicum. Qua de re plenius Sanchez num. 7.

Quartum est: ex probabiliori sententia valere nihilominus sponsalia ante septennium si malitia suppleat ætatem, id est, si ante septennium rationis vsus contrahentibus adit, vt lolet non nullis precocis ingenij pueris. Probarur: quia cum sponsalia sint via & dispositio ad matrimonium: eo ipse quod ius disponit in matrimonio malitiam suppleat ætatem, censetur idem in sponsalibus dispositum iuxta legem Oratio ff. de sponsal. Pro quo magnam aucthorum multitudinem citat Sanchez num. 9. Addens in 10. & 11. ante septennium in puero non præsumi rationis vsuum, nec sponsaliorum validitatem: post illud, vero, vtrumque præsumi, nisi contrarium probetur. Ratio est: quia in dubio, ac vbi contrarium non apparet, sequenda est iuris determinatio: alioqui ea esset frustra. Item in nu. 13. & 14. valida esse sponsalia in quacumque ætate contracta: siue ordinaria siue miraculosa via vsus rationis accelleretur. Ratio est: quia septennium requiritur ad sponsalia non quasi necessarium: sed quia ius præsumit vsuum rationis ea ætate aduenire. Demum in num. 15. ad valide contrahenda sponsalia notat eum rationis vsuum sufficere, qui satis est ad peccandum mortaliter: cum ad votum perpetuæ castitatis, cuius obligatio maior est quam sponsaliorum, is sufficiat: & maior libertas non sit necessaria ad se obligandum Deo, quam diabolo.

249. P O S T E R I V S impedimentum dirimens matrimonium, non autem sponsalia, est absentia Parochi vel testium: nam quamuis Parochus cum duobus vel tribus testibus debeat ad esse quando matrimonium celebratur, vt ipsum sit validum, iuxta definitionem Concilij Tridentini prout expressum est à nobis in præcedenti cap. 23. id tamen de sponsalibus idem Concilium non statuit: ita vt clandestine contracta possint esse valida. De qua re Sanchez lib. 1. De matrimonij. disput. 12. In sequente 15. docens censenda item licita: quod tamen plures ab ipso ibidem nu. 1. relati negant: quorum sententia tenenda est omnino, quando talia sponsalia dirigerentur ad contractum matrimonij illicitum ob aliquod impedimentum, aut ad iniuriam vel scandalum proximi. Difficultatem autem quæ moueri solet, an matrimonium ob Concilij Trident. definitionem inualide contractum, vim habeat sponsaliorum, idem auctor bene tractat in eodem lib. disput. 20. statuens tale matrimonium non obligare, ne quidem vt sponsalia, etiam si iuratum sit & secuta sit copula: nisi illud contrahentes habuerint animum obligandi se eo modo quo valent. Licet autem non valeant obligare se per matrimonium clandestinum, possunt tamen per sponsalia clandestina. Pro pleniore intelligentia legendus est idem auctor.